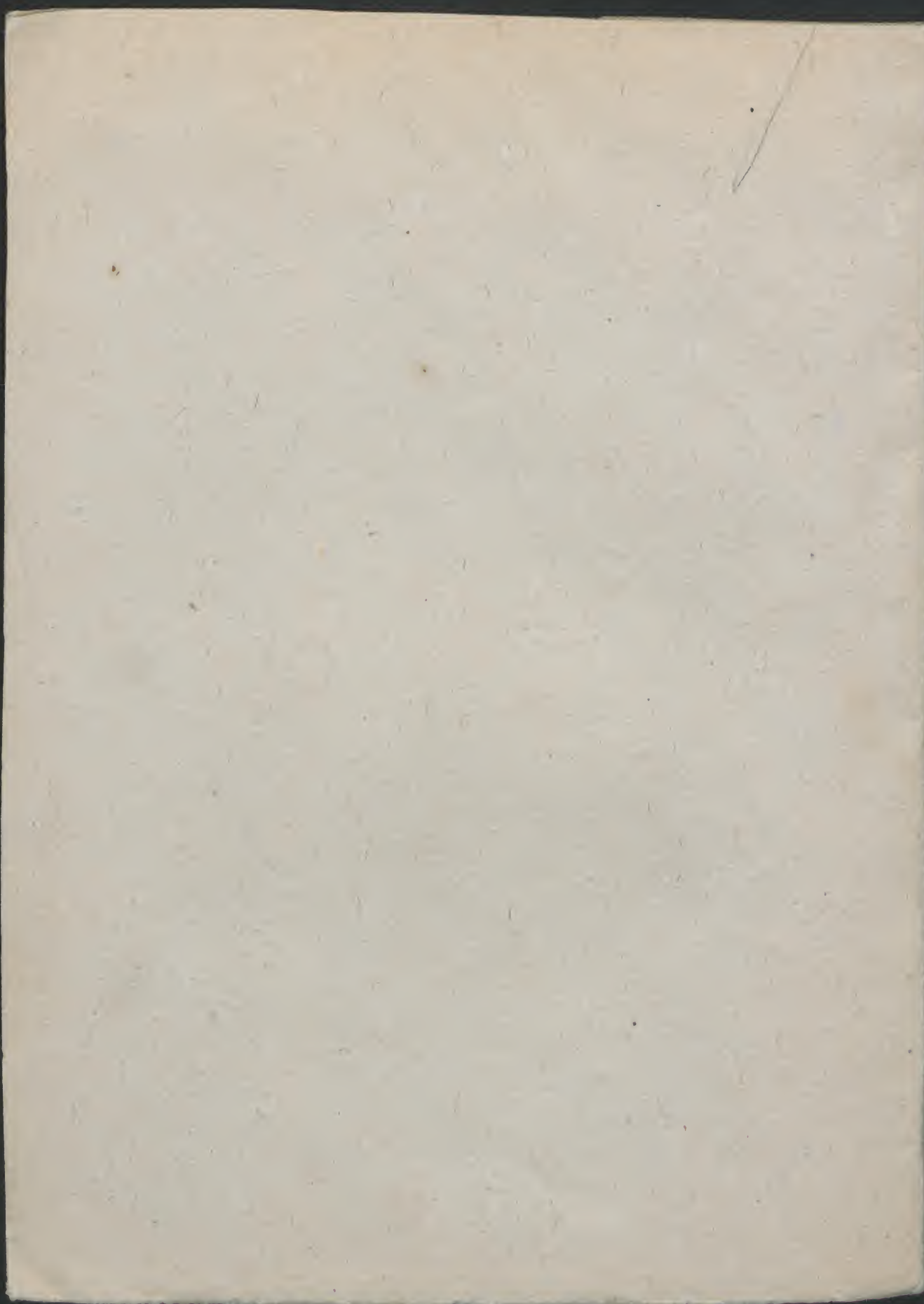

PAMFLET

1401

Lie. Buren in
Tydsch. Brieven
Bibl. wegen.
TV, 1906, p. 138.

Des nu onlangs uyt-ghegheven Droom / off t'samen
 spraack tusschen den Coning van Hispanien ende den Pang van Roo-
 men. Met uogheenen anderen Droom / contrarie den voorsz. geden. Mit
 gaders eenē vermaningh / Aan alle Droomende Spectrouwe Vader-landers
 hoe zij haer in dezer Tjdt te draghen hebben / op dat vzen Hoogh-
 wicthighen Handel des Vredes enen Haar-al-t'samen
 gheluck-zalighen uyt-ganck hebbe / welck
 ons de Goedertierene welba-
 digh Gods gon-
 ne. Amen.

Beschreven door een Lief-hebber aller Menschen / maar in
 sonderheyt den Godt-zoecken ende Trou-Hert-
 ghen In-gheboorne dezer Vier
 Provincien.

Door

N I S E M V O L B G 4 7 2 H C 5 8 A 2 1 W

Dezen Naam is goet te Lezen, hem wel bezieer,
 Leest zoo rechts, als iet is, niet, niet
 Inde plaats der Sijffers moete zoo-danighe Letters staan,
 Als uyt-wijzende 't Ghetal, in 't teghen-deel van achter aan.

A G O D T verlerne u eenen Goeden Dagh / Dierck Corneliszoon.

D Den-zelven gheve u G O D T, Arent Franssen. Segr' mij doch, hoe staan de m-
 ken? Ist Vrede? Sal't Vrede werden? Off zonder noch wel moghen een Stock (zomen zeyt)
 in't V Viel komen? Daar en is immers (zoo ick hoore tot noch toe, zoo veel niet verricht,
 of de zake kan noch zoo wel over d'een als d'ander zijde eynden.

A Ich versta ook al zoo / ende dat uyt eenighe niet van de minste. Wat dunct
 u L vanden Droom of t'samen-spraacke / tusschen den Coning van Hispanien ende
 den Pang van Roemen / die onlangs is uyt-ghekomen? Het is (na mijn Gozdeel)
 een kloek Stuck / ende om de Waarheyt te zegghen / zoomer't gaat over-legghen /
 van 't begin des trouwels aan / is't niet al-tjdt zoo ghegaan? Te weten / dat zij haer
 seer behendelijck konden beynzen / tot dat se haer Schapen (soomen seyd) op't d'oo-
 ghe hadden / ende dan leeyden se niet degene die haer (de Spaghaarden) alles goede
 toevertrout hadden als de Kat met de Mups: waer van ick zoo noot ware dypzent
 vooz-beelden zoude comen voortbrengen en verhael: want ick al beleef / en tot vele
 pfaetzen selve gezien hebbe.

D Daar zij

Dat zij luyden (de Spaguarden) haer diewyl ende menigmaal ontrou ende Meys-
cedig hebben betoont kan men niet ontkennen, maer zoudemen niet kunnen zeggen dat
wij nu met den Hertoge ende niet met den Coning te handelen hebben, ende dat derhal-
ven hier niet en geldet datmen vanden Coning van Hispanien of zijne bevelhebbers ende seer
Chrijs-lieden allegere: tgeen zijn int Lant van Cleef on-langes ende tot vele plaetsen, als wel
tot Naarden, Rotterdam, one tot Delft aenden Prinsse van Oragnien Hooglof-lycker ge-
dachten hier voor gedaan hebben:

A Gewislijck soudenmen dat wel kunnen seggen maer niet kunnen bevrzen/want veel
haddē wij a'leē met den Hertoge te handele: waarom soudenmē dan in Hispaniē re-
zen / ende of dat noch al niet en ware / is zijn vol-macht niet van daer gekomen / dat wel
om diet daer op werpen die hebben eben sulcken reden / als imant hebben soude: wil-
lende houden staen dat het ware eenes springaders tot noch toe verqisich ende tot
delijck gheweest zijnde / nu niet meer sulcx ware / maar heplzaam ende gesent / tot be-
wijs van zijn zeggē dese reedē gevende: dat 'water dies springaders / nu quame doo-
ten lange goet die nien aen den upt-bliet ghelept was ende darmen daer-om van die
Fonteyne niet en most oorzelen als voor-he. n om dat het nu een ander goet war-
daer 'water upt liep. eben ofmen most letten op den upt-bliet / ende niet op de grote
boon daer den upt-bliet upt voort comt.

D Tschijnt na ik u. l. versta dat u. l. wilt datmē noch gedachtig zijnde alle voorlede
ontrouwigheden, en moordadighedē, zal handelen als met bedriegers, ende die niet t
betrouwen en zijn, ende dat derhalven na u. l. gevoelē, den Droom wel geē droom zou
de zijn, (immers inder daet) maer als dat zoude zijn, waert niet vreemt datmen noch me
zulcke bedriegers handelt, en schijnt den Maker dies Drooms daer-mede niet te willen zeg-
gen datmen niet zulcke valsaers niet behoort te doen te hebben:

A Voorreik zegge ick / dat dat gewis is datmen moet in gestabige gedenckeniss
houden de voorlede daden/ende daerupt die toe-comende oorzelen/want het onmogē seker
lijck is sonder ware kennisse van 'tvoorzgaende ende tegenwozdighe wel te besluyt
want toecomende. Maer evenwel en volcht daer-upt niet datmen niet en zoude moringē
gen handelen met die gene diemen vooz behant weet bedriegers te zijn gheweest endach
daarom niet reden vermoet dat zij 'tselue noch zijn. Ende ick en geloofē oock niet dat
den Droomer vāden vooz. Droom/daer u. l. van spreekt dat daermede heeft gemepen
datmen niet en soude handelen met zodanighe Druyden maer datmen voozzichrelig
mede soude handele / let op dat woort voozzichrelig / wat byengt dat anders mede:
datmen sal zien ou 'tghene voozheen is geschiet.

D Dat staē ick u. l. wel toe, maer noch en can ick niet verstaen datmē juyst alrijt v
telijck kan besluyren nyt het ghene voor geschiet. is, wat na geschieden zal: dat schijnt de v
Droomer van die droom (immers in mijn oogen) te willē doen. Maer ick moet u. l. vertel
len (nu't zo te pas comt) wat my te Nacht ghedroomt heeft: Na dat ick tē midder-Nachte ho
wacker ghewordē zijnde met deze zakē, oock den inhoud des voorschreven (nu onlangwoor
int licht gegeven drooms een wijl in bedenckē geleger hadde, zoo viel ick weder in slaē. Ti
ende my begoft te droomen:

Dat ic stont in Hispanien ende dat ick daer bij mij hadde eenen mijnen ouden vrient
Lief-hebber der Neder-Landers ende een vyant van alle valsche, bedroch, en tiranni:
was, zo my docht, verblyt dat ick hem zach: want, dacht ick, dezen mijnē vrient, als zijnd
niet van de minste int Hof des Conings, zal al eenige byzonderhedē werē, ick moet he
dozen droom (die ick juyst zo my docht by my hadde) voorlezen om te hooren wat he
daer-van dunckte, twelck ick dede, ick lasten hem, en verspaensten den zelve, hij d
ocheho

gehoort hebbende vraghde ick wat mijn gevoelen daer van ware, ende of niet wel op zo-
n dat vanigen moeder mochte liggen ende also met die zake in den Oorlog staen, alst daer in dien
erhal- Droom voorgesteld is, hij zeyd: ick zal mijn wyninge, dewijle u. I. my een byzonder en
ende secreet yriest zijt, hier van verclaren. My dunckt na teghene ick hier hoorde ende zie datmen
en, als wel die gevoelen zoude connen hebben, dat zijne Coninglijcke Majesteyt v. Hispanien
er ge- ziende de onschatbare costen die zijn Heer-vader zoo veel laren en hij daer in vervolgende
na zijn Vaders doot niet min, heeft gedaen ende versmoort in deze Oorloge, alsamen zoo
want veel om tot zijn voornemen te komen gebaet hebbende, of hijt alzame in't Zeg geworpen
en hadde, ende daer beneven zo veel duyzenen van zijn volck daerom zijn omcomen, ist
daer wel te rekenen, wat al Spagniaerden en Italianen datter veel zijn gesneeft gheduerende de-
: wil- zen Oorlog! isser voor eenenig Oostende niet gebleven van des Conings volck, over de
en zo. duyzent zielen, ende hevet hem niet gecost veel Milionen Goudts, wat recht hij der nu
ot be- mede uyt, wat ist nu een Moort kuyl, een vuylens-hoop, en kerck-hof, en daer enusschen
door- heeft hij noch verloren de Sluyze, Aerdenburg, &c. Meynt gijloyde in Holland dat hij dat
an di- niet en bemerckt, ja dat noch meer is, meyndy dat hij so blint is dat hij niet en ziet dat u-
mar- luyder staet en macht om hem te wederstaen, nu hondertmael vatter is als doen hij d'oor-
ront- loog eerst tegen u aennamt en dat noch het Meeste is, dat hij zijn Oost-Indien daer hem
duyzent mael-meer (niet alle voor zijn particulier, maar oock voor den Staat e welvaere
orlett- van zijn onderzaten, de Spagniaerden ende Portugiezen) aen is gelegen, als aen deze uwe
niet t- vrije Provincien, nu ziet daer door genoegzaam verloren te hebben, of te zullen verliezen?
o zou- in welke vreesse van verliesen desen lusten seer heerlijcken slach ende victorie die de uwe
ch me- daer tegen onze volck hebben bevochten, hem noch als met ijeren boeyen sluytst: Maar
n zeg- boven al ditte is noch de vreesse vate verliese zijn West-Indien dat zijn zijne Zeeuē als hem
die warē afgesneden soo moeste hij gewisselijck beswijcke, met meer andere swaerigheden
eniss- die men zoude connen voorthalen alsamen zijne Coninglijcke Majesteyt van Hispanien
moge- sekerlijck bekent zynde: zoude men zeg ick niet connen gevoele dat zijne Coninck-
lupr- lijcken Majesteyt alle deze zwaarigheden overviegende ende hem also van alle capten om-
ie mo- ringe ziende, vandegene die hij eerst meynde met de voeten te vertreden, aldus heeft ge-
n end- dacht.

Terwijl hij dus tot my sprack gingen wij
let dan wandelen (so mij droomde) in een lustige warrande daer de Coning geneynlick ter lache
iepnt- tijde, ende mer dat hij dit laatste woort uyt hadde, wert hij docht mij ghewaar, den Co-
relg- ning van Hispanien die alleen ging wandelē bij hem selyē sprekende. hij (mijn verscreven
de: al- vrunt) track mij te rugge, en zeyde mij, dat's zijne Konincklijcke Majesteyt van Hispaniē
hij te daar alleen, ende redet, zo my dunckt, met hem zelve, laet ons stillekens achter die heu-
je vate- velten duyckē, wij zullen (denc ic) wat wonders hoorē, want hij schijnt zeer ontselt te syn.
ijne de- volgde hem, ende wij duycten zoctjens achter een kleyn heuvelken daer hij (van ons nie-
verte- wetende) aen dander zijde op ging zitten, staende op zijn borst, wij begon den zijne reeden
Nacste- hooren, die ick neerstelijck (so mij docht) aenreycende in mijn tafelboeck, ende eerste
lang- woort dat ick hoorde was:
n slac- Tis wel zoo dat deze Kettere onderbellē mij wel zo veel hebben geoffeneert datze
met recht wel behoort en waerdig sijn met de alderuyterste staffen gestraft te werden, maar
ent ev- wat wil ick doen, dewijle ick zie datter mij aen macht gebreekt. Offer den Duvvel mede
ij: i- beelt of dat Godt haar helpt en weet ick niet, ick zie immers dat mijne pijlen die ick op
zijn- daer schietē, haer als met eenen staelen ende onverwinlijckē schilt gewapent zijnde, niet en
et he- schaden, maar gestadelijck wederom sluyten, ende mij zolf doodlijck wonden, ick
at he- mij saven veracmt en haer verrijckē door deze Oorlogh, ist dan geen tijt: ja hoogh
hij dus, eer ic inde uyterste armoede come, dat ick met den Volckē zegge: de Druyven
neho- 244

zijn zuer, ende de selve alfoo wyslijck voorby gaende uyt mynen sijnne stelle sonder met den Panther op de leckerheyt der spyse booven mijn macht ende te hoghe om die te becomen voor mij synde soo versot sy dat ick daar te vergeefs na springhe tot dat ick van vermoeytheyt sonder iet tot myn voornemen streckende uytgericht te hebben doot: ter aerden valle soo wil ick dan lieuer dewyle het noch tyt is ende ick noch eenicfins ghesent ben dese proye verlaten: den Vos de giericheyt oock myne baatsoeckend. hovelinghen uyt ondervindinge kennende niet meer geloven op dat hy my met den Cater niet en leyde in den strick of met den Beir door schoone beloften van des honincs sat te werden: thoof doe pletten ende tvel afstropen mischien of ick dat noch verwierve dat ick haar met vrede latende sy my wilden de Oost-Indien weder geven, of ten minsten beloven myne VVeest-Indien niet te benemen. Ia en of zy my al niet en vilden beloven van tgene buyten is soo is mij doch nootsaeckelyck dat ick t sco maackte dat ick mijn Chrijt volck ende mijne middelen daar niet meer en hebbe te bezigen, op dat ic dan alle mijne macht moghe besteden tot bewainghe van mijne VVeest-indien doch aan Oostindien en hebbe ick (zoo ick vreeze geen kantsich. Och hadde ick doch dit bedacht over thien of viertiien laren eer zij dit varen in Oost-Indien bestonden, maar wat wil ick klaghen, hebbe ick dit niet zelve veroorsaect doort bellaan ende houden van hare schepen: hadde ick haer vryelijc in myn lant laten handelen t soude mijn Landt ende onderdan opt hoogste nut sijn geweest ende noyt en hadden se eens na oost indien ghedacht, maar nu sy eens die Noten ghekraecht hebben, sullen se niet licht van die keirn syn te keeren. My dunckt dit volc slacht het Bolcruyt hement meerder besluyt ende meer belast hoe tmeerder kracht heeft ende gevveelt doet. Soo t dan noch met haar ware als met Israel in Egypten, die te meer menigvuldighden hoeze den Farao meer verdruckte (want met haar was de hant des Almachtich, ende is die oock met haar so mochtet mij oock ten laetsten wel op syn Farao vergaan: wat het schynt onbegrijpelyck ende ic ben schier gedrongen te gelooven dat Godt haer moet bystaen, tmach zyn om hun van myne hant verlost hebbende noch herder te straffen, is my onbekent, hoe soude anders sulcken kleynen Landeken (my een Monarch ende gevveidige in Europa, so lange hebbe vveerstaen. Nu wel is sy zoot zij, beter een half Ey als een ydele Dop ic wil dit volc verlaten ende haer al toelaten vvatsse vwillen, haer vrye luyden te zyn bekenne ende d'oorlooge van haar vvenden ende verloecken of ick daar iet mede kan verwerven, Eerst of se my Oost-Indien vwillen weder geven, of vwillen zij dat niet doen dat se mij ten minsten beloven VVeest-Indien te laten houden, ende of se dat oock niet en wilden beloven zo wil ick dan evenwel al myn macht van daar trecken (daar ick doch zie dat ick als teghen tenen staten mueraanlopende my selven verplette) ende die besteden in weest-indien, om dat met macht te bewaren: doch berrouwe ick haar soo veel goedts noch wel toe dat se my die sulle laten behouden, soo ick haar alleenlijck toelaten, vry in mijn Lant te handelen niet alleen in Hispanien, maar oock tot alle plaetsen hier in Europa onder myne ghehoorsaamheydt synde, hun gevende meerder vrydom als oyt, doch moet ic wel voor mij zien, hare Schepen niet meer te arresteren of eenigen overlast te doen of anders soudense om my dat te vergelden, als rasende hondt tsamen spannede met alle haar macht na VVeest-indie strycke, daerse gewisslijck sy al haar macht besteden (want se scheepryck sijn) mede soudengaan strycken dan waar ick geheel verloren want soo veel haar macht meerder, soo veel ia tienmaal meer vermindert de myne (als sy mij vyant sijn) ende dan mochten se noch eens come ende stote mij uyt mijn Rijck daar weirt dan tspreck woort vaer, dat diet al begeert krycht niet met allen, dus ist best dat ic van de noot een deucht maeckende, van twee quaden tminste verkiefe, myn voornemen van Monarch in Europa te vworden verlate ende my vernoeghende dat ick ghenoech hebbe, toe late dat een ander oock wat heeft: VWant het my doch onmogelijc

onmoghelijc is te beletten is seg ick noch (opt lelt best) dat ic met *Dedalus* Wijslijck de mis-
del-mate verkieze als met *Icarus* doort te hoog vlieghe inder Hollanders zee verdrincke,
dus wil ick mij beneestighen terstont vrede met haer te makē, haer belovende al vvatze
souden moghen begheeren, ten mincken dat ick van desen last ontf

Met dat den Koning dit leste vvoort inden Mont hadde, klopiender een aen ons Deur
(die Poras begeerde te koopen) vvaervan ik vvaacker vviert tvvelck mij seer leet vvas vvat
ick geirn noch meer gehoort hadde, siet dat is nu een ander op-set, vvat dunkt u daer van?

A. Wat soude mij daer van duncken tij seuen Droom.

D. Dat is vvaer, soo ist ander mede.

A. Dat bekenne ick / ende wil oock niet houden staen dat tet iust soo met de sake
is gheleghen als volgens den inhoud dies Drooms of tsamen sprichings metten Ko-
ning van *Spanjen* / ende den *Paus* / ock dattet so merre sake niet en staet als ach-
ter volghende desen uwen Droom, Maer dat wil ick u *L.* alleenlijck verfekeren dat
tet der also mede soude konen staē / te werē volgens inhoud des gelyck tussē de Ko-
en de *Paus*: Ick en geloof oock niet dat het des Droomers ineyninge seive geweest
sy / dat dz vast soude gaen / dattet also met de sake staet / daerom hi't oock de na mi vā
enen Droom heeft gegevē / oock en ineyne ick niet / noch hi ock (soo ick geloofte)
dat me iust het boog gaende / ende tegenwoordinghe van alle dingen kan besluften
wat geschieden sal / maer wel wat gebruen kan / ende hebt daerom sijn ineyninghe
acht ick qualijck up te clept ick en wil (seg ick) oock niet seggen / dattet met de sake so
niet en soude konen staen als uwen Droom vermet / maer ten is gheen van bepdē
seker maer dat's algt seker dat men in alle dingen 'tquaalte datter soude mogen van
konen behoort booz te wenden / ende soomen van (genomen dattet sich noch ten al-
derquaalster heerde) ebenwel soude vast vāen in 't gene men wil bestaen / so heeft men
wijselijck begonnen / maer anders gaet het al onseker. Nu en is die geen geringhe
maer een boben maten hoochwichijge sake / daerom behooyter gelijck ick oock vol-
comelijck betrouwe dat wort / met verde boozsichicheyt in gehandelt te werden / en-
de en moettē wi ons geensins verlaē op schoone belofen die de belovers als sij wil-
lē konnen breken want wij te menichvuldige booz-beelden van hare bont-byekinghe
hebbē / ende souden niet te beclagen sijn soo wi ons hieren betriegē.

D. Nochtans schijnt het dat de *H. H. Staten* een goet ende beter ghevoelen van haer
moeten hebben als u. *I.* of ick en kan niet verstaen vvaerom hare *E. M.* noch zouden be-
staen met haer te handelen.

A. Condy dat niet verstaen / dat versta ick wel / ende u. *I.* sullet oock konnen ver-
staen. Neemt dat u. *I.* iemand menigmaal hadde u gelt geleent telken sijne schoo-
ne belofte geloovende / ende hij hadde u. *I.* eerst soo diuwil bedrogen als gheim ver-
trout hadde also dat hi u ropen hadde betacht of u vershoten penningen weer ge-
gevē / ende dat ware al tot het schepdē yde ghebruyt ende dat in merckelijcke Som-
men: soudit sodanigen om sijne belofsen vā u booytan wel te sullen betaelen noch wel
enen stupper aen gelt vullē leenen?

D. Neenick gevillijck.

A. Nochtans so hij u goede wijsinghe booyt leenen van u. *Gelt* wilde geven / ende
u wettelijc in handen stellen een stuck. *Lant* / 't welc ghy seker wist hem toe te beho-
rē / waart sijnde dize maet soo veel als hij van u te leen begheet de souoij hem dā / niet
leenen om dat hi u booydesen merckelijck hadde bedrogen?

D. In sulcken gevalle soude ick hem mijn *Gelt* seer geiren leenen vvat ick soude sien
op 't gene dat ick tot verfekerheyt zijner belofsen soude onfangen in mijn ghevvelt, ende
ick dag

iek dat hebbende en soude ic op sijn ontrouwen niet passen, vwant hy my niet en soude kennen
nen (al vville hy schoon) nye. strycken.

A Wel geseyt/Connen de **D. D. Staten** dat ooc niet danc (dewyle sy menigt vooz
heelden hebbē van sijn ontrouwen) en soo niet hem handeld dat hy (al wille hy seloon) hael
de Beloften niet sal konnen breken / welck hy hem met recht niet sal moghen Belgienrecht
ende noch niet minder recht haer sulcke versekertheit weygheren: want en vroomde
Dan die betalen ende sy woor: (ghelck hy al pt heeft gebarn) houden wel/en weyghert
gert niet sy Dups ten onderpauve te stellen tot versekertheit vande Creditours / en hoe
dat alleen om dat sy ten haren aansien (dewyle het veel gebent) sonder sekerheyt / of on
passe onderpauve te hebben / soudē konnē bedrogen worden. Hoe soude dat dan ooc
niet eenighe schijn van recht mogē geweyghert worden: van dingen die by wylken
in sijn beloften heeft gemist: Ja die alre ontrouwe hese gehandelt / en hy daer na
den noch selve aensoecht / ghelpe onse paccen den Koning van Hispanien / of vande be
N. Hertoghe nu doen. Hoe soude hij ons die (seg ic noch) konnen weygheren vande en ge
wisse sekerheyt ende onderpanden te stellen / die hem sullen connen noot sake (al wille hy sel
hy schoon syne beloften breken) de selve te houden?

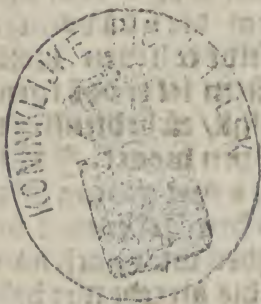
D Ghy segt veel, maer waer soudēmen sulcke Pandē becomen? of vwie soude Kloeck
genoech sijn te oordeelen, vvelcke versekertheit machtig genoeg is, in soo swar-vricht
gen handel?

A Welc belept der Edelen vooz Godes genade seer vermogende Dieren Staten
gheduerende desen Oorloogh tot nu toe / behoozt ons wel te versieren / dat so dā
nighe wijsheyt hy hare **D. D.** is: oock dat sy doozichtig ende wijs genooch sy al
dat sy vangen Perleulire Personen daer toe en wert de vermacht / denche oock nē
dat den Droomer vanden (nu die maal genenden ende vooz desen in Druet geghe
Droom dit ooghe-merck heeft gehad / te weten op dat hy met sy vooz gē den
len (vooz Godes genade) seer vermogenden Dieren Staten / in dachtich maect
Spaanscher valsehericheyt: maar alleen op dat hy den onwysen Jan-alle-
nighe te kennen gabe dat het soo niet te boren is met den vrede te maken (tusschen
soo heftigen machtiigen vijandē ende blordigen weder-saken) als sy meest al me
wat sij haer den de banch al laten bebunchen / dat men op een in-byken (in man
van spreke) wel soude konnen af-schaffen / ende sy daerom (sy upt daer onv
bestuptende) verwondert hoer so lange duert daer sy meyndē datter terstont soude
daen sy.

A Een ten staet niet dese sake soo niet / daer sy al meerder swartcheden als
menen Man wel bekenet sy: Daerom behoozen sy haer soo seer (immers op su
hier wyse) niet dese saken niet te becomen / also Gode hantieden daer toe niet
heroeven: Wāt erdenbe in der **D. D. Senē** Ampt van daer inde becomen
hergetense haar Ampt: welck is Gode de Dierre heit gronhelyck te bidden / datter
ne Godlycke goedertiericheyt vellebe / den **D. Staten** (en Regenten deser
binten) te begaben niet den Groot der wysheyt / voozlichtigheyt / en beschapden
op dat **D. D.** moghen doen / egheen al vernueft sal strecken / tot groot-ma
Godes Alder Bepligsten Naams / oec tot rust ende vrede der Lanfaten: welck
wylpelt sal geschieden soo se aflaten van de sonden (oorsaeck der straffen) maar so
daer van niet af staen / soo ist al verloozen: wāt al nam Gode de
roede wegh / zyne Almogende ende rechtvaerbighē Nam is niet verrout / om een
der te senden die noch al veel verder (is) oock als **G. D. D.** de Landen
so bekenet syne Godlycke bestieringe der Overheden wysheyt. Daerom

le ken dat op den beginnen onse Gude wezen verlaet: onse af-Goden (dat is des zijne Gude
 ghien Gode) daer zijne opgeblazene hoog-herlijcheit/ de der de zijne zuylige on-
 derwerpt/ de Vierde zijne onverzabelijche Ghereijcheit/ woedighen/ en bleevige Toorn/
 heijcheit/ ende Wilteneit/ met vooz alle ander bosen Godlose onge-
 selghenheit/ jehoor: welke Dapels meest al van hare dienaren ende willige slaven/ als
 vooz Goden werden gediend. Laet ons seg in alle dese zonde dat wy de Gode des Hemels
 u weydoet voozste mede vertoornen/ wigh-wozpen: dooz des Heere hulpe: die ons daer-
 en/ in de open staet/ ende laet ons met nedriger overmoedicheit zijne genadige in-werkinge
 opt/ oft ons lijde: Ja van heren begheeren/ ende op die dit leest/ 'tis ook tot u gesproken:
 in dooz: giet niet: is waer wy behooren zoo te doe/ latende 't selve daer mede berusten/ o neem
 wpleet/ en gij/ gij seg ick die dit leest/ u selven/ en elck dat doerde salt haest al gebetert zijn:
 dat naer om oetter elck op dander laet staen: daerom vergete elck gemeynlijck hemzelve
 of dier betreft: wij zijn nu meest al wel tot her weten gerome dat gene me behoort te doe:
 en gemaet 't schoyt nu maet aent doe van 't gewet. Dus hebt op tot nu toe als geslupmerte
 wilsoet geslupen inde zonde/ ryst doch nu op/ op op: tis meer dan tijt/ of de Heere sal come
 inde u schijlijck overvallen: dan zalt u laet zijn. Och mocht hij dan dislich blyde ge-
 vloec/ horen bindt/ den tijt die vooz bij is/ met hondert Duplent tranen weder te rugge haelt:
 richel/ soude hem daer na anders aanstellen: gelijck aenden Bijelen vorch in der Hellē ge-
 seaten/ (iuden Jellischen Boek) noch niet en waren op datser niet en quamen: so soude hij
 so dach veel meer hebben ghelwacht sulck te begaen daer dooz hij daer soude moer comen
 in al 't welc is de overtredinge der geboden Godes/ want hij als een Gode-loos Menschē
 li nckal veel meer liefde tot hem selven hadde als tot andere/ Spijzelt u dan doch wijslijck
 egeve/ dat voozbeert hij spiegelt sich saechtē/ die zich aē een ander spiegelt: u dan die den
 n Gode der genaden open staet/ bekeert u doch. Waagden mij waer vā d' ander soecht uwe
 heere Concientie die zalt u seggen/ laet al 't gene in die seyt quaet te wesen ende doet niet dat
 van elckheen gij sekerlijck weet goet te zijn: dat u in alle uwen Handel ende Wandel so op-
 ffcheit/ elijc te d'agen dat gij wiltet dat alle u voozcomē/ doen/ ende laet vooz al de ne-
 meynelc openbaer ware/ Ja dat gij u niet en schaemt inde vier schare des grooten Godes
 nantē vooz gheleu te sullen werden. Doch op dat ick Cozt make/ zyt is langer ondank-
 verstaet maer schaemt u d' rsonde/ overlegt wat welbadē u Gode heeft bewese/ die ver-
 de gelaande suldyse soo groot bestride/ datze u sullen zijn onmogelijck om opt te spreken
 daer vooz dan neotfakelijck in u herte sal gropen liefde tot uwen so welbadigē Gode:
 en gweleke liefde u dan sal wilbaardig maken/ om opt alderspoedigsten ende geheel te la-
 p su' den al 't gene zijne Heijlicheit ende Godlijcke Majesteit soude mogen mishagen/ ende
 t lieft met alle vlyt te doen/ tgeen zijn goederternhiz wel behaegt/ die u dā vooz: dooz
 de spien wet der natueren gebiet uwen eben Menschē als u selve te lieven: welke Liefde
 etet seet uwen eben Menschē/ u waerelijck sal behinderen hem set te doe tgene gij niet
 r p' on wiltet d'armen u dede: en si sal u bewegē hem behulpelijck/ en bedienstig te syn/ in
 nijp' tgeen gij in gelijcke staet zijnde/ geien gediend en geholpen waart. Ja die lust om
 inghijne Heijlicheit te behagen sal dā in u zo vermeerē/ dattet u niet genoeg sal zijn sulck
 lich ghele te doen: als u dooz den Wet der natueren bekent is hem gebenedijt behagelijck
 it so se sijn/ maer go sult seer begerig wordē/ om spien Heijlighen wille noch naerster/ en
 in d' laerder te verstaen uptte H. Wpbelsche schijften (soo u die alreede niet bekēt en is)
 en an- let allen om te weten maer om te doen: dat also geschiedende zuld p' niet alleen mo-
 en w- en seker sijn vanden doozgang des Wzedes (immers ten uwen arnzen (wāt Gode
 en d' zinnen int midden der Wozloghen kan in vreden houden) na den Lichame: maer
 in d'

doch der Zielen/ die den tijtlijcken vrede soo veel overtrefte als de Sielen waardiger is
 als het lichaem / maar zo ghy ol leser dese vermanen je en dese (niz mijne maar Godes)
 raat van u tot sijne O. stemme te keert terwyl het huyde is / niz terstont gehoorzamt
 so betuyge ik door Gode dat ich by ende onschuldigh ben aan u verberf / Ja eeuw-
 ghe verderf dat u over-thoofte hangt ende gewilligh als een balstrich sal overvallen
 en sal dan niz Gode upt-roepen O Israel dat s o ghy Nederlanders ende O ghy Ne-
 derlander / of wie ghy moogt sijn die die Leest / u verberf is upt u. Doch hope ich en
 wensche upt het binnenste mijner Zielen / dat ghy u doch nu sult beheren dencht niet
 dat het een Mensche is die u die haare en bidt / maar dat Gode tot u sprekt ende
 wenscht seggende: Oeh dat so (de Menschen) een herte hadde my te vresen en te hou-
 de alle mijne gebode haare leef dage op dat het he wel ginge en haare kinderen eeuw-
 lich / nu Israel (dat s ghy volck Godes of die u Christen te sijn coemt) wet opstet de
 Heere uwe Gode van u / dan dat ghy in alle sijne wegen wandelt ende hem liet hebet
 ende dient den Heere / van ghantscher herten / ende van gantscher Zielen / O dat ghy
 op mijne wegen merckedet / soo soude uwen vrede sijn als een waterstroom. Deuter-
 5. Deutro. 10. ende Isai. 48. O Leser hoe waart u doch moghelich indien ghy
 eenighe vrese of Liefde Godes hebt hozende dz u Gode / dien grooten Gode des He-
 mels (die u met aller rechtvaardighert (ghy teggen sijne geboden sondigende) soude
 vermogen terstont inder Hellen te verstoten) soo vrientlich aanbiedt Ja aanbiedt sijn
 ne Salichmakende genade / dat ghy de selve niet en zout met allier blut ende van ge-
 heler hert aenveerden ende dat soo haest u die van sijne hoghe ende Godelijck Majes-
 teit wert aangeboden. Neemt dan dese genadige aanbiddinge des eeuwighen vrede
 uwer Zielen aen ende andere sal wel volgen / welcu van herten wenscht ende aan-
 biet den Menschen vrede / Vader door sijne Soen Iesum Christum (en oech met
 Gode wense ic desen uwen heyl uppen groet mijner Zielen) alsoo dattet een niemant
 schort a's aan u / en nergens en seylt als an u begerlijck aennemen sprekender (u
 ende alle Menschen openstaende ende aengeboden) genaden / maer soo ghy dan
 deseloe verzupmt so wort ghy hier na tuler eeuwigher verschynen
 hozende stemme : gaat ghy vrenbloekte int eeuwige vier : maer
 her tegen deel verhopent wensche ich u nocht en beslypt dat
 ghy de genade Godes u van Gode self soo ankeijge
 aangeboden aan nemen det eeuwiger zalicheit
 ende des eeuwighen vrede moochte deel-
 achigh worden / A M E N.

ger la
odes
acunt
eunt
allen
De
ck en
e niec
ende
hou
u we
he de
hebe
r gh
Diet
atig
De
foude
de la
n ge
Daje
zedes
aan
met
emac
er (u
an